

HAVENKRANT

SAMEN MET BEWONERS, BEDRIJVEN EN GEMEENTEN BRENGT HAVENBEDRIJF ROTTERDAM EEN MOOIE, VEILIGE, DUURZAME EN BEREIKBARE HAVEN DICHTBIJ NR. 60 • JAARGANG 14 • DECEMBER 2023

Win
tickets voor de
lichtjestour met
de FutureLand
Ferry
p. 11

Met kapitein Ben langs betoverende havenlichtjes

p. 11

**Is CO₂-opslag onder
de zeebodem nodig?**

p. 5

**Winternatuur
beleven in
de haven**

p. 10

**Agenda:
Vuurwerk,
Love Boat Bingo,
Valentijnsvaart etc.**

p. 12

**Op stap met de
vrijwilligers van
het zeemanshuis**

p. 3

ONDERTUSSEN Nachtelijk werk aan het spoor in de haven

FOTO: STEFAN VERKERK

In de nacht van 28 oktober, als de wintertijd ingaat, maakt Stefan Verkerk deze prachtige foto. Een onderhoudsmedewerker van VolkerRail inspecteert een treinwissel in het havengebied. Stefan maakt in het hele land foto's van het goederenvervoer op het spoor en kwam daarvoor ook al een paar keer in de Rotterdamse haven. 'De haven is een snoepwinkel als het om fotograferen gaat. Je voelt je heel klein in zo'n groots en robuust gebied met terminals en schepen op de achtergrond.

Het is een unieke plek, want nergens in Nederland liggen zulke grote emplacementen met zoveel spooraftakkingen en wissels.' Er lopen van en naar de haven van Rotterdam 400 internationale containerspoorverbindingen per week. Ze vervoeren containers, maar ook droge en natte bulk, of stukgoed. De foto was in opdracht van VolkerRail, bouwer van sporen en bovenleidingen, die de foto's gebruikt om nieuwe medewerkers te werven. 'Ze laten met de foto zien wat voor werk je in de haven kunt

doen. Zo willen ze de interesse wekken bij nieuwe medewerkers.' Voor het eerst fotografeerde Stefan 's nachts in de haven. Even een nachtje doorhalen, maar dat wordt beloond. 'Het zorgt voor een heel andere sfeer. Overdag zie je meer details, in de nacht kun je spelen met het licht. Met een donkere voor- en achtergrond kun je de medewerker uitlichten. Daar trekt het oog van de lezer meteen naartoe.'

 @stefanverkerknl

WONEN IN/BIJ de haven van Vlaardingen

Hoe kijken inwoners van het havengebied aan tegen hun omgeving? Wat zijn de lusten, wat de lasten? In deze aflevering bezoeken we de voormalige 'haringhoofdstad' Vlaardingen. 'Ze noemen ons nog steeds de haringkoppen.'

Pal aan de Buitenhaven in Vlaardingen zit Vulcaan Bier. Het bedrijfje is gevestigd in een pand uit 1880, heel toepasselijk gebouwd als bierbrouwerij. Maar rond 1900 werd het omgedoopt tot pakhuis voor zoutopslag voor de haringvisserij. 'En daar hebben we nog steeds last van', zegt Guido de Jong, geboren en getogen Vlaardinger én mede-eigenaar van de brouwerij. 'Na al die jaren sijpelt het zout nog steeds uit de muren en groeien er zoutkristallen. Daar moeten we nog

een oplossing voor vinden.' Naast bierbrouwer is Guido ook voorzitter van de ondernemersvereniging Rivieroever. Tot 1970 stond dit gebied bekend als de haringhaven van Europa. Daarna raakte het in verval. 'In 2017 begonnen we met de brouwerij. Toen we ook evenementen organiseerden, trok dat steeds meer mensen naar het havengebied.' Daarbij hielp de aanleg van het stadsstrand. 'We hebben zand op de kades gestort, een vuurtorentje neergezet en mooie evenementen

gehouden, waaronder workshops over de historie van de haven voor twaalfhonderd scholieren.'

Oude haringkar

Naast het opknappen van panden en de nieuwbouw van 650 woningen moet de Kon. Wilhelminahaven worden aangepakt, vindt Guido. 'We willen meer levendigheid op de kade met verschillende soorten (zee)schepen die laden en lossen. Ook moet er een goede waterverbinding komen met het centrum en de oude binnenhaven. Daar liggen pleziervaartuigen, zeilboten en ook het oudste nog varende haringschip, de Balder uit 1912.' Het gebied ligt buitendijks, is dus onbeschermd tegen hoog water. 'We hebben vijf tot acht keer per jaar last van hoog water', zegt Guido. 'Soms drijven de auto's weg. Gelukkig is de gemeente met alle betrokken partijen bezig om de kades op te hogen.' Ook pleit Guido voor de aanleg van walstroom voor de binnenvaart, zodat er minder lawaai en luchtvervuiling is. Het duurt nog wel een paar jaar voordat er een levendig havengebied is ontstaan, verwacht Guido. Uit onderzoek blijkt dat Vlaardingers nog steeds een hechte band hebben met de haringvisserij. 'Ze noemen ons niet voor niks de haringkoppen. In onze brouwerij willen we straks zo'n oude haringkar waarachter iemand haring snijdt. Wist je dat die mensen moeilijk te vinden zijn? Het is echt vakmanschap.'

i Vlaardingen kreeg in 1273 stadsrechten en vierde in 2023 haar 750-jarig bestaan. Vanaf de middeleeuwen tot aan de negentiende eeuw was de stad bijna geheel afhankelijk van de visserij. De stad telt ruim 75.000 inwoners en ligt aan de noordzijde van de Nieuwe Maas.

FOTO: GERT JAN POS

'Ze noemen ons nog
steeds haringkoppen'

Lezerspost

Lezersvragen, prijswinnaars, een foutje in een artikel... Een selectie uit de lezerspost die binnenkwam op de Havenkrant-redactie.

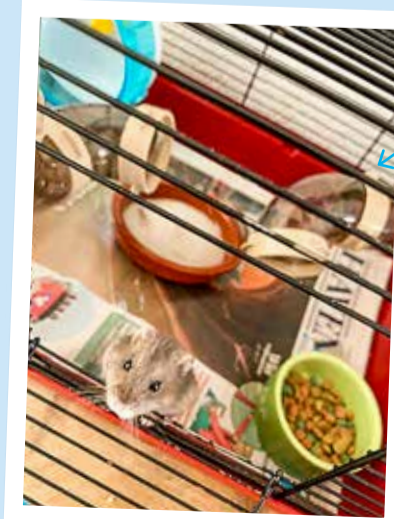
Sandra van Kouwen is gek op fotograferen. Ze was dan ook dolblij toen ze twee kaartjes won voor de fotografieworkshop tijdens de Wereldhavendagen. Samen met een vriendin stapte ze in de bus voor een tour langs FutureLand en fotogenieke havenspots onder begeleiding van een echte havenfotograaf. 'De Maasvlakte is veel diverser dan ik had gedacht', schrijft Sandra die onder andere deze mooie foto maakte tijdens haar trip.

Ada en Aad van der Wel gingen op natuurexpeditie op Landtong Rozenburg. Het echtpaar was namelijk de gelukkige winnaar van vrijkaartjes voor deze excursie tijdens de Wereldhavendagen. 'Soms waanden we ons in een sauna door de geur van watermunt, op andere momenten roken we de gistende oranje bessen', schrijven ze in hun levendige verslag. Ada en Aad genoten volop, zoveel is duidelijk.

Bij de Havenkrant koesteren we elke lezer. Dus ook hamster Nacho, die de Havenkrant altijd krijgt zodra zijn baasje hem uit heeft. We zijn benieuwd wat Nacho van deze editie vindt!

GESPOT Houten zwaarden

Het lijkt wel een surfplank, zoals timmerman Martin Verkade bovenop dit gevaarte staat. 'Maar het is een van de twee nieuwe scheepszwaarden, bedoeld voor de Annigje.' De Annigje is een van de topstukken van het Maritiem Museum, een zogenoemde 'hasselteraak' uit 1908. 'De zwaarden bevinden zich aan de zijkant van het schip en laat je in het water zakken om te zorgen dat het zijn koers behoudt', legt Martin uit. 'Wordt het water ondiep, dan kun je de zwaarden ook hijsen.' Eén zwaard is bijna klaar, aan het tweede wordt hard gewerkt in de museumwerkplaats in het Leuvenpaviljoen (ma t/m za vanaf 11 uur). Ga je kijken, dan tref je misschien Martin of een van de (vrijwillige) ambachtslieden. Die kunnen je alles vertellen over de ruim 4,5 meter grote gevaartes gemaakt van azelia, een speciaal hardhout. 'Er zitten honderden manuren in één zo'n zwaard.' maritiemmuseum.nl

FOTO: GERT JAN POS

Win

De Havenkrant mag 2 x 2 Maritiem Museum-tickets weggeven. Kans maken? Stuur vóór 1 januari een mail met je contactgegevens naar havenkrant@portofrotterdam.com o.v.v. 'Maritiem Museum'.

90.000.000 kilogram

Dit immense gewicht aan strooizout is onlangs vanuit Egypte naar Rotterdam verscheept. In de haven is het verdeeld over binnenvaartschepen. Die brengen het naar zoutloosden in het hele land. Zo is de Nederlandse voorraad strooizout voor de komende winter weer aangevuld tot **250.000.000** kilogram.

OP STAP MET AAD EN FRED VAN ZEEMANSHUIS THE BRIDGE

'Je ziet zeelui helemaal opbloeien'

Wat is een zeemanshuis?

Rond de kerstdagen gaan vrijwilligers van de zeemanshuizen weer op pad met kerstpakketten. Maar ook de rest van het jaar proberen ze het veelal eenzame bestaan van zeevarenden op te fleuren met gezelschap en praktische zaken. Op stap met Fred en Aad van zeemanshuis The Bridge in Oostvoorne.

Zeemanshuizen bestaan al eeuwen in en rond de haven; ze bieden zeevarenden een gastvrij onthaal, zodat ze even van hun schip af kunnen. 'Zeevarenden komen maanden niet van boord. Wij halen de zeelui op en brengen ze weer terug', zegt Marco Benedict, manager van de zeemanshuizen The Bridge in Oostvoorne en The Flying Angel in Schiedam.

Het is halftien 's ochtends en Aad en Fred verzamelen de spulletjes voor hun scheepsbezoeken van die dag: simkaarten en chocoladerepen. 'Die telefoonkaarten zijn de levenslijn van zeevarenden. De wifi aan boord is vaak te slecht om te internetten, laat staan te videobellen naar huis', legt Aad uit, gepensioneerd Shell-medewerker en al jaren vaste vrijwilliger bij zeemanshuis The Bridge in Oostvoorne. Het duo stapte in het busje. Fred als chauffeur, Aad als 'host'. 'Samen zijn we het sterrenteam', grapt Fred, werknemer bij een brandstoffendepot, maar op zijn vrije dagen te vinden bij The Bridge. 'Mijn broer zat op de grote vaart, vandaar mijn fascinatie voor de maritieme wereld.' Fred trapt het gaspedaal in en de mannen zijn onderweg naar containerterminal ECT op de Maasvlakte.

Stoofvlees

Schepen bezoeken die zich hebben aangemeld voor een bezoek, het is vaste routine voor de vrijwilligers op doorde-weekse dagen. Vandaag staan er vooral 'feeders' op het programma: kustschepen die containers vervoeren tussen Europese havens. De Elbstar is er een van. Fred en Aad klimmen via de gangway aan boord en een matroos voert het duo door nauwe gangen naar de mess room, waar de geur van stookolie zich mengt met die van stoofvlees. Binnen enkele minuten stroomt de tl-verlichte ruimte vol met vooral Filipijnse matrozen. Ze verdringen zich rond de uitgestalde simkaarten en chocoladerepen. 'Chocolate, very good for your health', grapt Fred. De Filipijnse kok van het schip, Jerson, koopt een simkaart. 'Zo kan ik videobellen met mijn gezin. Heel belangrijk, het duurt nog negen maanden voordat ik weer naar huis ga.' 'Er is veel eenzaamheid aan boord van schepen. Wij proberen die een beetje te verlichten', vertelt Marco Benedict, coördinator van The Bridge. 'Zeevarenden zitten 24/7 in een industriële omgeving.

Vrijwilligers van zeemanshuis The Bridge bezoeken dagelijks schepen in de haven. Ze wijzen de zeelui op de mogelijkheid om hun schip een paar uur te verlaten voor ontspanning aan de vaste wal.

Alles is van staal, er is altijd lawaai. Wij bieden ze de kans om daar even aan te ontsnappen.' Dat werkt zo: nadat Aad en Fred klaar zijn met alle scheepsbezoeken, halen ze zeevarenden op bij de schepen en rijden naar The Bridge.

'Wij proberen de eenzaamheid te verlichten'

Gezinshereniging

Zeemanshuis The Bridge is sinds kort gevestigd in een fonkelnieuw onderkomen, midden in Oostvoorne. 'Een bezoekje aan een Nederlands dorp is een

toeristisch uitstapje voor ze. Je ziet ze helemaal opbloeien.' Op een gemiddelde avond tref je zo dertig zeevarenden bij The Bridge; sinds de oprichting in 2016 staat de teller op ruim vijftienduizend bezoekers. Aad en Fred hebben ondertussen alle schepen op hun lijstje bezocht. Op de terugweg halen ze herinneringen op. Bijvoorbeeld aan de hereniging van een Oekraïens gezin, een paar weken geleden. 'De vader voer en de rest van het gezin was naar Nederland gevlucht. Toen zijn schip Rotterdam aandeed, hebben we de kinderen aan boord gebracht. Ze zagen elkaar voor het eerst in twee jaar. Nee, dan houd je het niet droog.' Maar het hoeft niet altijd groots en meeslepend. 'Mijn dag is goed als ik zie dat

zeelui bij ons kunnen ontspannen en plezier maken', zegt Marco. Of, zoals een van de zeelui het in het gastenboek formuleert: 'Finally a taste of civilization after months at sea.' 'Eindelijk een stukje beschaving na maanden op zee. Bedankt voor jullie toewijding en we komen zeker terug!'

Vrijwilligers gezocht

De twee zeemanshuizen zitten te springen om vrijwilligers, onder andere chauffeurs en gastheren/vrouwen. Heb je een paar uur per week over, meld je dan bij Marco Benedict, tel. 06-32274725 of stuur een bericht via de website isc-thebridge.com

FOTO'S: DAVID ROZING

'Komt er een cruise, dan doe ik die zelf'

Van waterklerk tot operations manager bij scheepsagentuur Inchcape. Kevin van Dam (36) is blij met de carrièrekansen die de haven hem bood. 'Ik wilde de beste waterklerk ter wereld worden.'

Scheepsagenten zijn de wonderolie van een haven. Zo ook Kevins werkgever, scheepsagentuur Inchcape. Ze kennen 's lands gewoontes, de regelgeving en vertegenwoordigen de lading- en scheeps-eigenaren in de haven. Zo zorgen ze ervoor dat een schip uit een ver land met een vreemde bemanning op een Rotterdamse manier – met de juiste documenten 'geolied' – voor de kant komt. Maar ook dat de goederen door de douane komen en dat er weer nieuwe lading voor een schip gereed ligt. Kortom zonder agenten, geen haven.

Tandenborstel

In de Rotterdamse haven zijn tientallen agenturen actief en Inchcape behoort tot de grotere. Het is van origine een Schots bedrijf met wereldwijd 3100 man personeel en 240 kantoren in 60 landen. Die wereldwijde spreiding maakt het voor rederijen aantrekkelijk om met Inchcape zaken te doen, vertelt Kevin. 'Je kunt een bepaalde service aanbieden in meerdere havens en met globale standaardcontracten werken. Dat is handig.' In de Rotterdamse haven doet het bedrijf zo'n tweehonderd zeeschepen per maand. Tankers, cruise, containers, alle sectoren zijn vertegenwoordigd. Daartoe heeft het bedrijf twaalf operators en zes waterklerken in dienst. Kevin stuurt het team aan als operations manager.

Kevin groeit op in Spijkenisse, waar hij na de havo kiest voor de haven. Die ligt naast de deur en waar je mee omgaat, raak je mee besmet. 'Ik ben naar het Scheepvaart- en Transportcollege Jan Backx gegaan en heb de opleiding manager havenlogistiek gedaan. Dat ging me soepel af. Dus koos ik de versnelde opleiding. Ik had een goede vriend die waterklerk was, dat werk sprak me wel aan.' Een waterklerk zorgt voor de fysieke contacten tussen agent en schip. 'Je gaat aan boord bij aankomst en vertrek. Je bespreekt de *port call*, de 'havenaanloop' zagezegd, met de kapitein. Kortom, alles wat mijn baas, de agent, heeft geregeld. Maar de havenklerk regelt ook ad hoc-dingen: een taxi, extra tandenborstel of de evacuatie van een ziek bemanningslid.' Kevin begint zijn carrière als klerk bij

Burger Port Agencies waar hij mag blijven na zijn stage. Ambitieuze bijt hij zich vast in zijn eerste job. 'Ik wilde de beste waterklerk ter wereld worden. Ik draaide veel onregelmatige diensten en maakte lange dagen.' Na drie jaar stapte hij over naar Vertom Agencies. Maar daar blijft hij niet lang, want hij kan bij Inchcape aan de slag als operator. De operators doen op kantoor het voorbereidende werk om een schip in Rotterdam te laten afmeren. 'Ze regelen de ligplaats, het afstemmen met de terminal, de roeiers, de loodsen, sleepboten, proviand, bunkers, vers water en de wisseling van bemanning', legt Kevin uit. 'Daarna sturen we een 'pre-arrival bericht' naar de kapitein. Daarin staat wat zijn diepgang moet zijn, wat zijn verwachte aankomsttijd is, waar hij zich moet melden en alle benodigde documenten die hij moet invullen. Bijvoorbeeld de opgave van de laatste tien havens die het schip heeft aangedaan, welk afval aan boord is, de scheepsvoorradenaangifte, enzovoort.' Als we al die documenten hebben ontvangen, kunnen we het schip in Portbase zetten. Dat is het communicatiesysteem van de haven. Sinds we daarmee werken zijn documenten gestandaardiseerd en is het werk aanzienlijk eenvoudiger geworden.'

Pratende lading

Sinds drie jaar geeft Kevin als operations manager leiding aan de operators en de waterklerken van Inchcape in Nederland. 'Ik stuur ze aan, probeer ze goed op te leiden, zodat ze weten wat ze moeten doen en ik vul de gaten. Maar de cruise doe ik nu nog zelf, omdat het zo bewerkelijk is. De 'lading' van een cruiseschip kan praten. Maar het is ook leuk en sociaal om die pratende lading op de terminal tegen te komen.' Een lading cruisepassagiers levert extra werk op. Dat hoort er nu eenmaal bij. Maar, relativeert Kevin later: 'Uiteindelijk gaat het om een object dat vaart op het water. Op een normaal schip zit 20 á 25 man personeel. Op een cruiseschip soms wel 1700 medewerkers en meer dan 5000 passagiers. Er komt één vrachtwagentje vlees en vis voor een tanker. Maar er staan twaalf tot veertien vrachtwagens voor de levering van proviand aan een cruiseschip. Bij cruise is het allemaal veel groter, massaler. Maar de stappen die je als agent moet maken, blijven hetzelfde.'

Scheepsagenten zijn de wonderolie van de haven

Is CO₂-opslag onder de zeebodem nodig?

Vanaf 2026 wordt in Nederland grootschalig CO₂ afgevangen en opgeslagen in lege gasvelden onder de zeebodem. De CO₂-uitstoot vanuit bedrijven in de Rotterdamse haven vermindert zo met 10 procent. Kan dat niet anders en hoe werkt het? Vijf vragen over het Porthos-project.

De buizen voor het ondergrondse Porthos-traject door de haven zijn gearriveerd. In totaal gaat het om 2150 buisdelen van elk 18 meter.

1 Waarom wordt CO₂ opgeslagen? Bedrijven kunnen toch ook minder uitstoten?

Jazeker, en daar werken ze hard aan. Maar het kost ook tijd. Nu zijn gas, olie en kolen nog belangrijke brandstoffen. En schone alternatieven als groene waterstof zijn nog onvoldoende beschikbaar. Intussen moeten we snel de CO₂-uitstoot verminderen. Daarom is Porthos zo'n belangrijk project; al in 2026 kan CO₂ worden opgeslagen. Daarna volgen meer CO₂-opslagprojecten.

2 Waar wordt de CO₂ opgeslagen?

De CO₂ wordt opgeslagen in lege gasvelden onder de Noordzee, ongeveer 20 kilometer

uit de kust. Vanaf de Maasvlakte kun je bij helder weer het platform zien waarmee het gas uit die velden is gepompt. Dat platform wordt straks opnieuw gebruikt, maar dan om CO₂ ruim drie kilometer onder de zeebodem te 'injecteren'. Zo keert de CO₂ terug naar de plek waar het vandaan kwam voordat het werd verstoofd.

3 Hoe werkt het precies?

De CO₂ wordt bij vier bedrijven in de Rotterdamse haven afgevangen. Een dertig kilometer lange 'verzamelleiding' brengt het gas vanuit het Botlekgebied naar een 'compressorstation' op de Maasvlakte. Daar wordt de CO₂ op druk gebracht (maximaal 130 bar), waardoor het zich gaat gedragen als een vloeistof. Een leiding van circa 22 kilometer ver-

voert de vloeistof naar het platform op de Noordzee. Daar wordt de CO₂ via een metalen buis in het gasveld gebracht.

4 Is CO₂ opslaan veilig?

Ja. CO₂ is niet explosief en niet brandbaar. Het zijn de bubbels in je frisdrank, ongevaarlijk dus. Kleeft er geen enkel risico aan CO₂? Ja, een grote CO₂-wolk in een afgesloten ruimte verdrijft zuurstof; dat kan gevaarlijk zijn voor mensen. Maar in dit project is dat onmogelijk; de putten worden afgesloten met een zogenaamde pannenkoekplug. Dit is een circa dertig meter dikke cementlaag die in de put wordt aangebracht. En bij een kleine lekkage kan zich geen grote CO₂-wolk ontwikkelen. Die verwaait in de wind. Sowieso worden

lekkages meteen ontdekt dankzij doorlopende monitoring.

5 Wat merken omwonenden?

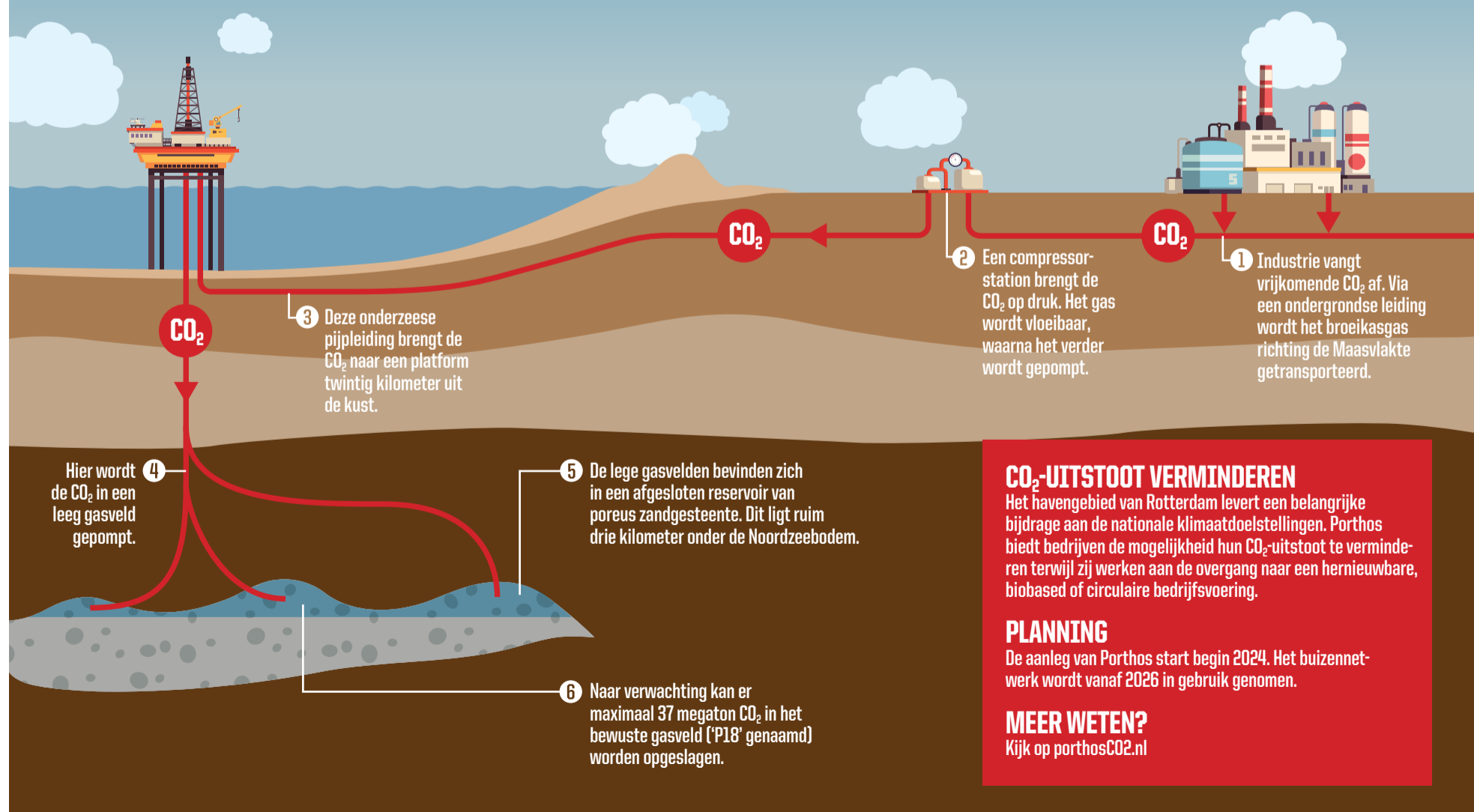
CO₂ transporteren maakt geen geluid, dus alleen van de bouw zelf kunnen omwonenden iets merken. Zo is er mogelijk bouwlawaai te horen in Rozenburg, Hoek van Holland en Oostvoorne bij het plaatsen van leidingen, het boren onder waterwegen en de bouw van het compressorstation op de Maasvlakte. Het bouwen gebeurt overdag en volgens de reguliere bouwregels. En zodra Porthos gereed is? Dan verdwijnt de CO₂ geruisloos onder de zeebodem.

i Kijk voor actuele informatie op: porthosCO2.nl

FOTO: DANNY CORNELISSEN

Zo werkt CO₂-opslag

CO₂ afvangen en via een buizenetwerk opslaan in ondergrondse gasvelden. Hoe gaat dat in zijn werk? Hieronder leggen we het Porthos-project stap voor stap uit.

CO₂-UITSTOOT VERMINDEREN

Het havengebied van Rotterdam levert een belangrijke bijdrage aan de nationale klimaatdoelstellingen. Porthos biedt bedrijven de mogelijkheid hun CO₂-uitstoot te verminderen terwijl zij werken aan de overgang naar een hernieuwbare, biobased of circulaire bedrijfsvoering.

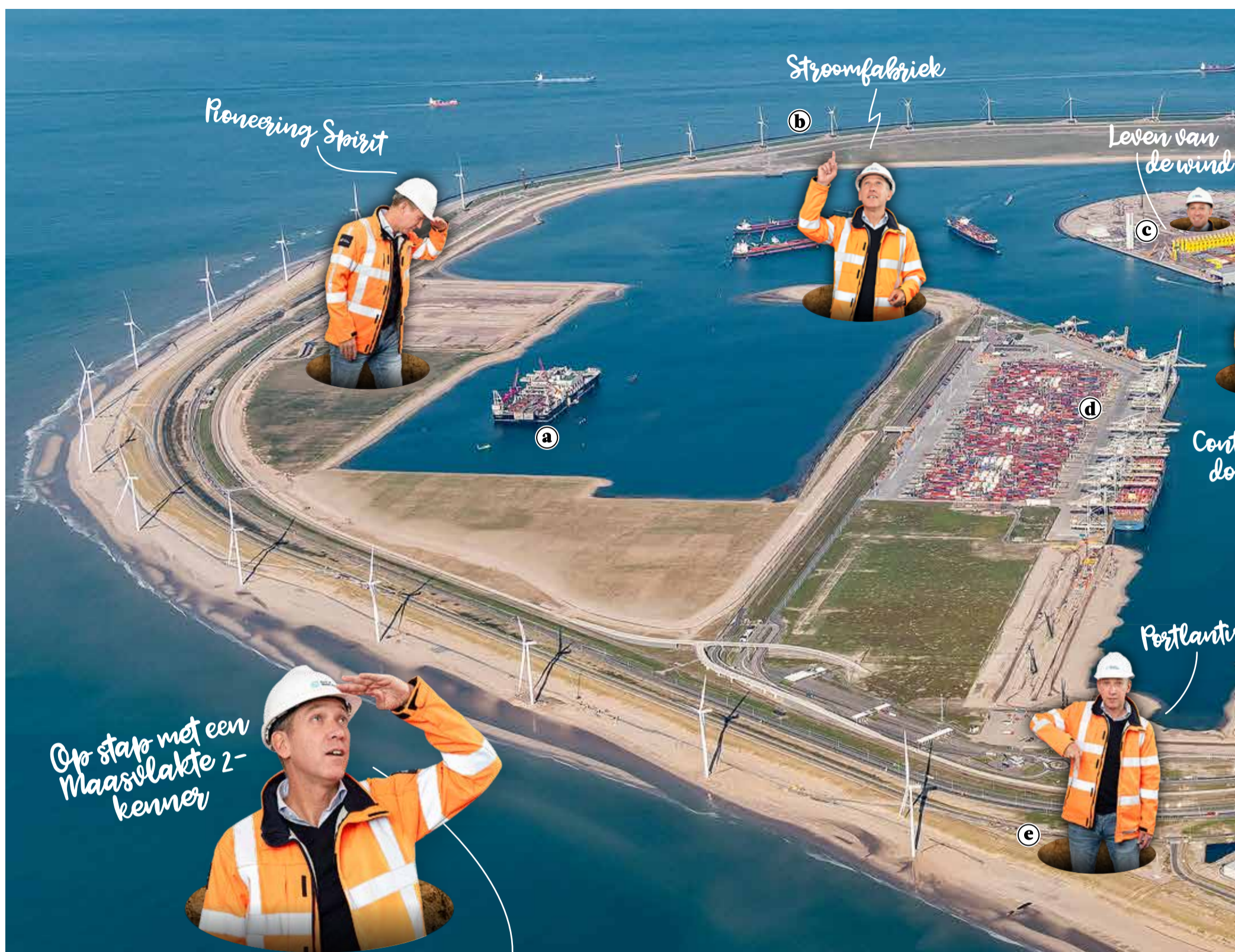
PLANNING

De aanleg van Porthos start begin 2024. Het buizenetwerk wordt vanaf 2026 in gebruik genomen.

MEER WETEN?

Kijk op porthosCO2.nl

INFOGRAPHIC: HAVENBEDRIJF ROTTERDAM

‘Hier ontstaat de haven van de toekomst’

Containers, heel veel containers. Maar ook waterstoffabrieken, windturbines en plants die brandstof maken uit plantaardig restmateriaal. Op Maasvlakte 2 zie je de slimme en duurzame haven van de toekomst ontstaan. Wat kunnen we nu al met eigen ogen bekijken? Gebiedsmanager Michel Bresser maakt ons wegwijs.

a Pioneering Spirit

Inmiddels een vaste gast op Maasvlakte 2: de Pioneering Spirit, 's werelds grootste werk- en installatieschip. 'Vind daar maar eens een parkeerplekje voor', grapt Michel. Geen probleem op Maasvlakte 2: in dit havenbekken is ruimte genoeg zolang dit nog niet als bedrijfsterrein wordt ontwikkeld. Daarom gaat het megaschip met enige regelmaat voor anker in de Rotterdamse haven. Wat Michel betreft zien we het werkschip nog vaak terug. 'Of andere giganten, zoals offshore-schepen die betrokken zijn bij de windparken op zee. Zolang we de ruimte hebben, moeten we die goed benutten.'

b Stroomfabriek

Het waait er bijna altijd en er wonen geen mensen: Maasvlakte 2 is perfect voor windmolens. Op de buitenste rand staan dan ook 22 windturbines die stroom opwekken voor Rijkswaterstaat, in capaciteit vergelijkbaar met het verbruik van 150.000 huishoudens. Maar niet alleen de wind, ook de zon wordt hier benut om stroom op te wekken. 'In tegenstelling tot de windturbines zijn die zonnepanelen bijna onzichtbaar. Toch liggen er bijvoorbeeld al 46.000 bovenop de loodsen in Distripark Maasvlakte West. En de komende tijd worden er meer panelen bijgelegd. Al met al is Maasvlakte 2 zo een aardige stroomfabriek.'

c Leven van de wind

Van de wind kun je niet leven, zo luidt een geveleugde uitspraak. Toch is dat wat Sif op Maasvlakte 2 doet. Bij dit bedrijf maken ze funderingen voor windmolens op zee. En met veel succes. 'We zijn net klaar met de bouw van een nieuwe kademuur zodat Sif kan uitbreiden', vertelt Michel. Werk genoeg dankzij de vele windparken die de komende jaren op de Noordzee worden gebouwd. 'De kade ligt hier altijd vol met funderingsbuisen. Van een afstandje is het indrukwekkend, maar van dichtbij weet je helemaal niet wat je ziet. Zo'n buis kan een doorsnee tot elf meter hebben, groot genoeg om er een huis in te bouwen.'

d Containerdoolhof

De container is misschien wel hét symbool van de moderne haven. En op Maasvlakte 2 kom je er veel tegen. Eindeloze rijen, in alle kleuren, soms tot wel zes lagen gestapeld op de kades van Rotterdam Gateway Terminal en APM Terminals Maasvlakte II. 'De modernste terminals ter wereld die containerschepen van 400 meter kunnen ontvangen', vertelt Michel. 'Kraanmachinisten laden en lossen met een joystick vanaf kantoor, alsof ze een game spelen.' De komende jaren breiden de terminals uit, waardoor ze twee keer zoveel containers kunnen verwerken. 'Ook werken ze hard aan verdere vergroening.'

e Portlantis

Nu nog in aanbouw, maar volgend najaar te bezoeken: Portlantis. Hier ervaren bezoekers wat de haven is, doet, betekent én hoe hij zich in de toekomst ontwikkelt. 'Dit wordt de nieuwe markante bestemming in de haven', vertelt Michel. 'In Portlantis ga je zelf op ontdekking. De modernste technieken, zoals *virtual* en *augmented reality*, laten je de haven voelen en snappen.' Zo krijgt iedere verdieping één gigantisch raam dat het uitzicht verbindt met de expo. Een *rooftop walk* brengt je naar het dakterras met 360° uitzicht op kust, industrie en haven. 'Een trekpleister met internationale uitstraling.'

Win

De Havenkrant geeft 2x4 tickets weg voor de FutureLand Express, de rondrit langs alle hoogtepunten van Maasvlakte 2. Hoe win je? Speel de Maasvlakte 2-quiz op havenkrantonline.nl

Brandstof uit biomassa

Containersnelweg

Waterstoffabrieken

Kitesurfwalhalla

Wat doet Michel Bresser?

Michel werkt bij het Havenbedrijf en was al bij Maasvlakte 2 betrokken voordat er ook maar één zandkorrel was opgespoten. Hij houdt zich als gebiedsmanager bij de afdeling Portplanning & Development bezig met de lange termijn ontwikkeling van de Maasvlakte. 'Dus welke activiteiten zien we hier graag én hoe trekken we daar ook bedrijven voor aan. Maasvlakte 2 bestaat nu tien jaar en het is mooi om te zien dat veel van de dingen die we hebben bedacht ook zijn gelukt.'

f Kitesurfwalhalla

Industrie en recreatie, het is een moeilijke combinatie. 'Maar op Maasvlakte 2 is het gelukt', zegt Michel enthousiast. 'Het Maasvlaktestrand is ongehoord populair. Op mooie dagen zijn er makkelijk zesduizend bezoekers. Met voor elk wat wils. Zonnebaden, wandelen met de hond, maar ook een kitesurfwalhalla.'

g Waterstoffabrieken

Waterstof heeft de toekomst. Je laat op deze brandstof fabrieken draaien en voertuigen rijden zonder uitstoot van CO₂ of andere vervuilende stoffen. Dan moet je de waterstof wel maken met

een schone energiebron, zoals stroom van windmolens. En dat kan, nu op de Noordzee steeds meer windparken verrijzen. 'Maasvlakte 2 biedt daarom volop kansen voor groene waterstoffabrieken', zegt Michel. Om die te verzilveren, moet de windstroom wel eerst aan land worden gebracht. Dat gebeurt met gigantische kabels over de zeebodem. 'Uiteindelijk hebben we het over 6 gigawatt per jaar, vergelijkbaar met de opbrengst van drie á vier grote kolencentrales.' Deze schone energie kan straks de waterstoffabrieken voeden die aan de rand van Maasvlakte 2 verrijzen. 'De bouw van de Holland Hydrogen I van Shell is al in volle gang. Ook worden overal

leidingen ondergronds aangelegd voor ons eigen waterstofnetwerk. Het einddoel is duidelijk: uitgroei tot een waterstofknooppunt dat de Rotterdamse haven en omgeving voorziet van groene waterstof.'

h Containersnelweg

Hoe bereiken al die duizenden containers die dagelijks worden gelost hun eindbestemming? En hoe vinden ze daarna (leeg of opnieuw gevuld) hun weg terug naar een schip? Deze razend ingewikkelde puzzel wordt elke dag opnieuw gelegd in de haven. Daarbij worden containers vaak verplaatst tussen verschillende terminals en depots. Michel: 'Van-

uit het oogpunt van efficiency doe je dat graag zo snel en met zoveel containers tegelijk. Daarom heeft de haven sinds kort een Container Exchange Route, een snelweg voor containers tussen terminals en depots. Speciale voertuigen voor containers mogen hier overheen rijden.' De Container Exchange Route zit nu nog in de opstartfase. 'Om dit te laten werken, zijn goede afspraken nodig. Bijvoorbeeld: wie is wanneer verantwoordelijk voor welke container? Complex, maar dit is een grote belofte voor de toekomst.'

i Biobrandstof

De fabrieken in de Rotterdamse haven die biobrandstoffen maken,

worden uitgebreid. Neste bouwt een bioraffinaderij voor duurzame luchtvaartbrandstof (kerosine) en het Finse bedrijf UPM investeert in een fabriek voor biobrandstoffen. Michel: 'Daar zijn we blij mee, want het past in onze strategie om de haven te verduurzamen. Hier maken we straks brandstoffen van plantaardige restproducten in plaats van aardolie, een stuk beter voor het milieu.' De fabriek van Neste arriveert inmiddels in losse puzzelstukjes in de haven. 'Op een tijdelijk werkkterrein worden alle onderdelen verzameld, daarna overgevoerd en op het fabrieksterrein in elkaar gezet. Op het hoogtepunt van de bouw zijn hier drieduizend vaklui in de weer!'

Werk in de haven

Wanneer rijden er zelfrijdende trucks in de haven?

Zelfrijdende vrachtwagens die zonder bestuurder van de ene naar de andere haventerminal rijden. Het is nog toekomstmuziek, maar de eerste experimenten met 'autonoom vervoer' vinden al plaats. 'We gaan deze nieuwe technologie stapsgewijs testen', zegt programmamanager bereikbaarheid Bob Dodemont.

Wat zijn de laatste ontwikkelingen op het gebied van zelfrijdende voertuigen in de haven?

'Dit jaar zet overslagbedrijf Kramer Group zelfrijdende trucks in op de eerste testlocatie in de haven, samen met Terberg. Dat is Europa's grootste fabrikant van haventruks. Ze beginnen bij de City Terminal, waar trucks heen en weer rijden om containers te transporteren. En DAF Trucks start volgend jaar een proef met een zelfrijdende, elektrische vrachtwagen. Nadat de chauffeur is uitgestapt, rijdt de elektrische truck zelfstandig naar een plek waar hij wordt opgeladen met hulp van een robotarm. Daarna rijdt hij terug naar een parkeerplek, zodat de chauffeur weer kan instappen.'

Welke rol heeft het Havenbedrijf bij deze projecten?

'Wij beheren de wegen in het havengebied en moeten ervoor zorgen dat zelfrijdende voertuigen daar in de toekomst op een

veilige en vlotte manier overheen kunnen rijden. Dat kan betekenen dat wij straks bijvoorbeeld speciale belijning op de wegen aanbrengen. Zelfrijdende voertuigen gebruiken camerasystemen en hebben duidelijke kenmerken nodig om hun positie op de weg te bepalen.'

Wanneer komen we de eerste zelfrijdende voertuigen tegen in het havengebied?

'Niet op de korte termijn. De invoering van zo'n nieuwe technologie gaat heel geleidelijk. Stap voor stap proberen we samen met overheid, industrie en kennisinstellingen iets nieuws uit. Daar leren we samen van en dan zetten we de volgende stap. In eerste instantie zal bij zelfrijdende voertuigen nog een bestuurder meerijden, de *safety driver*. Die kan ingrijpen als iets fout gaat. Voordat zelfrijdende voertuigen op de openbare weg mogen, zijn we jaren verder. De techniek om zelfstandig te rijden is er,

maar er is nog geen wet- en regelgeving. En: het vertrouwen in deze technologie moet groeien. Niemand wil dat de veiligheid in gevaar komt.'

Heb je zelf al eens een rit gemaakt in een zelfrijdend voertuig?

'Nog niet, maar dat is wel mijn wens. Ik heb wel ervaring met bijvoorbeeld een Tesla, die tot bepaalde snelheden zelf kan sturen, gasgeven en remmen. Maar ik ga zeker proberen om volgend jaar bij een van de proeven in de haven mee te rijden. Dan zal ik vast over een drempel moeten stappen. Je moet je overgeven aan de techniek en erop vertrouwen dat het goed gaat.'

● Bob werkt bij de afdeling Network Planning & Capacity van het Havenbedrijf. Hier bedenken ze oplossingen om de bereikbaarheid in en rond de haven te verbeteren. Ook zoekt de afdeling naar manieren om het vervoer in de haven te verduurzamen, zoals elektrische vrachtwagens, zelfrijdend vervoer en het stimuleren van fiets en

openbaar vervoer. ● Denk jij dat alle containers de haven per vrachtwagen verlaten? Nee hoor, 33 procent gaat via de binnenvaart en 11 procent per trein. Iets meer dan de helft - 56 procent - gaat dus over de weg. ● Wil je zelf ook slimmer en sneller van A naar B reizen in de Rotterdamse haven? Kijk dan eens op: reizenaarjerk.nl

FOTO: DAF TRUCKS

#STOEREHAVENBEROEPEN Lasexpert zonder te lassen

Lascoördinator Frederik van den Dop heeft een verantwoordelijke job. Hij zorgt dat de lasnaden van zijn collega's onverwoestbaar zijn. Moet ook wel, want zijn werkgever Sif maakt funderingen voor windturbines op zee.

'Als lascoördinator bereid ik bij nieuwe projecten op de computer voor hoe de lasnaden gemaakt moeten worden', legt Frederik (34) uit. 'Welke voltages, stroomsterkten en lasdraad zijn nodig? We testen met een proefstuk of de las voldoet door hem 'destructief te onderzoeken'. Oftewel: de las moet kapot. Mijn team van vier lasinspecteurs zorgt daarna dat elke las volgens de procedure wordt gemaakt. De lassers in de fabriekshal noemen mij soms een 'laptop-lasser'. Maar ik kan wel garanderen dat de fundering voor een windturbine op zee nooit op de lasnaad kapot zal gaan.' Frederik komt namelijk zelf niet uit het las-vak, maar is een zij-instromer. Hij studeerde *cum laude* af op voertuigtechnologie en bewaakte vervolgens in Almelo de kwaliteit in een werkplaats voor computerchipmachines. Toen hij

de vacature van Sif zag, overtuigde hij zijn Twentse vriendin om er samen Tukkerland voor te verlaten. Zijn werkplek op Maasvlakte 2 vindt Frederik uniek: 'Ik kan 's ochtends om half zes even gaan golfsurfen. Dan werken met uitzicht op de haven en einde werkdag nogmaals stoppen op Parkeerplaats 6 voor een duik in het water. Bekenden stuur ik de FutureLand

Ferry op. Je ziet dan de Pioneering Spirit, de grootste containerschepen ter wereld en zehonden. Het

werk is veelzijdig. 's Ochtends achter de computer iets ontwerpen en dat 's middags bespreken in de fabriekshal. Maar ook: toezien op veiligheid zodat iedereen, ondanks het zware materieel, gezond thuiskomt. Ik ontwikkel opleidingen en draai mee in projecten om onze werkprocessen te verbeteren. Mijn volgende stap? Van drie naar acht man om leiding aan te geven.'

'De lassers in de fabriek noemen me wel eens laptop-lasser'

OOK AAN DE SLAG?

Kwaliteiten
'We zoeken allerlei kwaliteiten bij Sif', zegt Frederik. 'Meesterlassers, inspecteurs, kwaliteitsbewakers... Je bent welkom als je de praktijk graag combineert met theorie én dingen beter wilt maken.'

Opleiding
Om te mogen lassen heb je een lasdiploma nodig. Via een opleidingstraject IWP, IWS en VTW-2 kun je doorstromen naar lasinspecteur.

FOTO: WERKENINDEROTTERDAMSEHAVEN.NL

Doe de havenbanenwijzer op werkeninderotterdamsehaven.nl.

Op deze website zie je hoe divers het werk in de haven is, van kantoor tot kraan. Ook Frederik doet mee aan deze campagne die havenwerk promoot.

Ook werken in de haven?

Van techniek tot marketing en van logistiek tot nautisch werk, zoals dat van de loodsen en roeiers. De haven heeft interessante functies in alle richtingen voor mannen en vrouwen. De haven van Rotterdam zorgt voor meer dan 500.000 arbeidsplaatsen in heel Nederland. Interesse? Kijk dan eens op een van deze websites. Benieuwd wat je zoal kunt verdienen in de haven? Check loonwijzer.nl

KIJK VOOR VACATURES OP:

- watertalent.nl
- talent-gezocht.nl
- navigocareer.com
- portofrotterdam.com/vacatures
- werkeninderotterdamsehaven.nl

Autoschip krijgt tweede leven

De aanleiding was diep tragisch met een allesverzengende brand die één opvarende het leven kostte. Maar inmiddels wordt bij Damen Shiprepair & Conversion hard gewerkt aan een nieuwe toekomst voor de Fremantle Highway, het autoschip dat deze zomer uitbrandde.

Sinds eind september ligt de Fremantle Highway in het dok van Damen in de Botlek. 'Hier is ruimte genoeg.'

GROOTSTE DOK VAN EUROPA

Damen Shiprepair & Conversion heeft twee werven in de Rotterdamse haven. De voormalige Verolme-werf in de Botlek (waar de Fremantle Highway ligt) beschikt over drie dokken. Eentje behoort tot de grootste van Europa. Het is 405 meter lang en 90 meter breed. Aan de overkant van de rivier in Schiedam is ook de voormalige Wilton-Fijenoord werf eigendom van Damen. Hier zijn vijf dokken beschikbaar. De grootste is 305 meter lang en 49 meter breed. damen.com

Afgelopen zomer, de nacht van 25 op 26 juli. Op de Waddenzee ten noorden van Ameland breekt brand uit aan boord van de autocarrier Fremantle Highway. Hulpdiensten rukken uit en na dagenlang blussen wordt het 200 meter lange schip geborgen in de Eemshaven in Groningen. Van de 23 opvarenden is er dan één om het leven gekomen, zes zijn er gewond geraakt. Het schip zelf is half uitgebrand. Van de ongeveer vierduizend auto's kunnen er duizend rollend of rijdend van boord worden gehaald. Van de rest is niet veel meer over dan stukken verkoold carrosserie.

Verbrande auto's

In Groningen kan de Fremantle Highway niet blijven. Het moet plaatsmaken voor een cruiseschip. Bovendien bestaat het gevaar dat het schip alsnog zinkt. Daarmee komt de aan- en afvoerterroute naar de nieuwe terminal voor vloeibaar gas in gevaar. 'Daar hebben we hier geen last van', zegt Freek Haagmans met een weids gebaar naar de scheepswerf van Damen Shiprepair Rotterdam. Sinds eind september ligt het schip in de Botlek in het dok. 'Hier is meer dan voldoende ruimte.' Dit is zeker geen standaardklus voor de Rotterdamse werf. 'Normaliter repareren of verbouwen we schepen of voeren we groot onderhoud uit', vertelt de projectleider scheepsreparatieprojecten. 'Nu gaat het er vooral om dat al die verbrande auto's veilig voor medewerkers en milieu van boord worden gehaald.' Dat werk doet Damen overigens niet zelf, maar wordt uitgevoerd door KOOLE Contractors. Dit bedrijf is gespecialiseerd in sloopwerkzaamheden en kocht het schip van de Japanse eigenaren om het gereed te maken voor reparatie en verkoop.

Druipsteengrot

Aan boord is er sprake van twee verschillende werelden. Op dek vijf en hoger is alles roetzwart. Het is donker en er hangt een penetrante brandlucht. Her en der lijkt het op een druipsteengrot, gevormd door gesmolten motorblokken en lichtmetalen velgen die vanaf het dek erboven zijn gelekt. Aan boord staan nog steeds rijen met verkoold Mini's, BMW's,

'Het gaat erom al die verbrande auto's veilig voor mens en milieu van boord te halen.'

Porsches, Volkswagens en zelfs Rolls-Royces. Maar ook zware mobiele kranen van Liebherr en enkele dure campers. Onder dek 5 ziet alles er eigenlijk 'spic en span' uit. Een gespecialiseerd bedrijf is net bezig de achtcilinder-hoofdmotor te reinigen en onderhouden. Alles met de hand, zodat nergens stof en roetdeeltjes achterblijven. 'Dek 5 is het waterdichte hoofddek. Dat heeft z'n functie waargemaakt', licht

Gijs Olsthoorn toe. De Schiedammer is projectleider bij KOOLE. 'In de dekken eronder staan alle motoren en installaties. Doordat die intact zijn gebleven, heeft het nog zin om het schip straks te laten opknappen. Wereldwijd is er een tekort aan dit soort autoschepen. Daarom is er veel belangstelling om het schip - als we in maart klaar zijn - over te nemen en te laten repareren.'

Dat zal waarschijnlijk niet bij Damen

gebeuren. Freek: 'Dat is toch meer een vorm van nieuwbouw. Wij richten ons op specialistische reparaties en ombouw. Bovendien krijgen we steeds meer klussen om schepen gereed te maken voor de bouw van windparken op zee. Denk aan het aan boord brengen van materieel om op zee de fundaties en wiken voor de windmolens te installeren. Dat is ook machtig werk.'

KONINGIN IN HET DOK

Is de Fremantle Highway een bijzondere gast bij Damen in de Botlek, in november lag er nog een opzienbarende dame in het dok: de Queen Mary 2. Het vlaggenschip van de Britse Cunard-lijn lag een kleine drie weken in Dok 7 voor technisch onderhoud en renovatie van tapijten en passagiershuttens. 'We hebben regelmatig cruiseschepen in de dokken, maar dit was een wel heel speciale', legt Freek Haagmans uit. 'Voor ons begint de voorbereiding van zo'n bezoek al minstens vier maanden van tevoren, zodat we tijdens de dokperiode kunnen 'knallen'. Dan zijn er dagen dat er meer dan drieduizend mensen aan het werk zijn op het schip. Veel van de restaurants aan boord zijn dan ook open. Even een broodje in de werf-kantine halen, kost te veel tijd.'

Creatief met SLAG

Riemen, schoenen, tassen: allemaal spullen die wel eens van slangenhuid worden gemaakt. Maar sommige slangen zijn 'beschermd', die mag je niet vangen en/of doden. Toch vinden douaniers geregeld illegale slangenhuid in koffers van reizigers. Die nemen ze in beslag. Laat de slang zijn huid behouden en knutsel een slangvriendelijk slangenprintje in het atelier van het Belasting & Douane Museum op do 28 dec van 14-16 uur. Op vrij 29 dec is op hetzelfde tijdstip een workshop over bont. bdmuseum.nl

KERSTBOOM in de mast

Echt waar: sommige schepen hingen vroeger een kerstboom in de mast. Deze gewoonte is vooral bekend van Groningse schepen die voeren op de Oostzee en in de Baltische staten. Zo kon je zien dat het schip voor kerst terug zou zijn in Nederland. Andere zeevaarders konden dan hun kerstgroeten meegeven. Want: geen wifi, geen WhatsApp, alles ging per papieren post.

Nutwaaien en SPEUREN

Ga jij alleen met mooi weer naar het strand? Probeer het ook eens met regen of wind. Zeker als je veel binnen zit, zoals in de kerstvakantie, kan het heerlijk zijn om 'uit te waaien' aan de kust. Vraag maar aan je vader of moeder. Het Maasvlaktestrand is daarvoor ideaal: eindeloos veel ruimte en je kunt er - met een beetje geluk - ook nog fossielen vinden. Of je kiest voor de speurtocht. Scan de QR-code hierboven om deze te downloaden of haal hem op bij FutureLand.

Winters havenleven Welke dieren kun je spotten als de temperaturen dalen?

Het is winter, de dieren lijken wel verdwenen uit de haven. Valt mee hoor. Als je weet waar je moet kijken, kun je allerlei 'havenbewoners' spotten.

konijn

harder

Voedselbommetjes

Er zijn ook dieren die er juist op uit trekken, namelijk trekvogels. Het havengebied is een aantrekkelijke stop voor vogels die de lange trektocht vanuit koude noordelijke oorden maken. Zo halen ze wat sappige besjes uit struiken als de duindoorn. Dat zijn voedselbommetjes vol met suikers. Wanneer ze hun maagjes hebben gevuld, kunnen ze de tocht naar het zuiden voortzetten. Dit doen ze niet alleen, vaak zijn ze in grote groepen te spotten.

roegans

Wintervakantiegangers

Onder water, in de diepte van de haven, blijven vissen rustig overwinteren. Ze bewegen nauwelijks, terwijl ze wachten tot de warme dagen weer aanbreken. Zeehondjes hebben geen last van het koude water. Zij zijn ook in de winter actief: je kan ze zien dobberen in het water of 'zonnebaden' op de zandbanken van de Maasvlakte. De zeehonden die de haven bezoeken, zijn vooral de gewone zeehond en de grijze zeehond. Dan heb je langs de kades ook nog vrolijke wintervakantiegangers als eenden en ganzen. De haven wordt hun speelplaats in de winter. Ze hebben er een overvloed aan voedsel tot hun beschikking. Algen en waterplanten, kleine visjes en schaaldieren vormen hun smakelijke menu. Ze lijken de kou te trotseren en te genieten van deze feestelijke maaltijden.

zeehond

tapuit

Nachtvlindertje

Hartje winter kun je ook een bijzonder nachtvlindertje spotten in de haven: de slakkenhuiszakdrager. En die naam heeft hij niet voor niets. Dit vlindertje overwintert als pop en ziet eruit als een slakkenhuisje van zand. Kijk maar eens goed op verkeersborden of gebouwen rondom de haven, misschien kom je hem wel tegen. Zo zie je maar: het lijkt misschien stil, maar ook in de winter wemelt de haven van het leven.

slakkenhuiszakdrager

De temperaturen dalen en de dagen worden korter. Het lijkt alsof de natuur tot stilstand komt. Maar schijn bedriegt. Onder de grond gebeurt van alles. Veel dieren in de omgeving van de haven, zoals konijnen en rugstreppadden, kruipen in hun warme en knusse holletjes. Ze voeden zich met de voorraad die ze in de herfst al hebben verzameld en rollen zich op. Zo wachten ze geduldig op de lente.

rugstreppaad

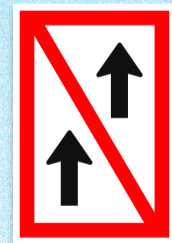
Vraag het

DE HAVENMEESTER

Zijn er voor schepen ook verkeersregels?

Ja, net zoals op de weg zijn er ook op het water verkeersregels! Er zijn algemene regels, bijvoorbeeld: grote schepen gaan voor op schepen korter dan 20 meter. En ook op het water heeft rechts (stuurboord) voorrang op links (bakboord). Maar er zijn ook verkeersborden in de haven. En net als jij op de fiets of je moeder in de auto, moet een kapitein of stuurman zich daaraan houden. Bijvoorbeeld: een rood bord met een witte balk geeft, net als op de weg, aan dat een schip daar niet in mag. Er bestaat ook een vierkant P-bord met een schuine rode streep erdoor; daar mag een schip niet 'parkeren' ('meren' heet dat bij schepen).

Verboden in te halen, bestaat ook. Zoals een schipper dan zegt: 'voorbijlopen verboden'. En het bord dat erbij hoort heeft twee zwarte pijlen met een schuine rode lijn ertussen. Trouwens, auto's en schepen komen ook wel eens bij elkaar: binnenvaartschippers hebben vaak hun auto mee aan boord. Die mogen ze 'aan wal' zetten op een plek waar een bord dat aangeeft.

Ook een vraag? Mail naar: havenkrant@portofrotterdam.com o.v.v. 'Havenmeester'.

Twinkel, twinkel havenlichtjes

Ben van Munster heeft de mooiste werkplek van Nederland. Vanuit de stuurhut van 'zijn' FutureLand Ferry heeft de kapitein uitzicht op containerreuzen en kolossale kranen. Tijdens de donkere dagen komen daar twinklende havenlichtjes bij, waar ook zijn passagiers volop van genieten.

Ben (53) werkt tien jaar op de Henry Hudson, beter bekend als de FutureLand Ferry. Deze ferry vaart dagelijks langs de kades en containerterminals op Maasvlakte 2. Ben geniet er volop van. 'Elke dag op het water, elke dag andere omstandigheden en het uitzicht verandert om de vijf seconden. De lichtjestour in de winter is voor mij helemaal bijzonder. Al die havenlichtjes, een spectaculair schouwspel waarop je niet uitgekeken raakt.'

Als jonge matroos voer Ben op bagger- en offshoreschepen. 'Ik was veel van huis. Toen mijn vrouw zei dat ze me vaker wilde zien, zocht ik een baan in de Rotterdamse haven.' Ben gingen varen bij Spido, een verantwoordelijke job. 'Het is vervelend als je met een vrachtschip onderweg lading kwijtraakt. Maar gebeurt er iets met onze gasten, dan is dat een ramp. Wij tellen bij elke afvaart alle opvarenden en geven die informatie door aan het Haven Coördinatie Centrum.'

Trouwen

Veiligheid staat voorop, maar het varen moet ook comfortabel zijn. 'We gaan niet vol gas, met de kans dat de boot schuin komt te liggen. Wij vermijden ook gevaarlijke situaties. Als twee grote containerschepen elkaar kruisen, wachten wij in een rustig deel van de Maasvlakte.' Bijzondere dingen maakt Ben ook mee. 'Onlangs stond langs

de kade een trekker met een spandoek, 'Lucie, wil je met me trouwen?'. En Lucie bleek aan boord te zitten. Vorige week hadden we een stel aan boord dat zestig jaar getrouwd was. Dan feliciteer ik ze en krijgen ze een tafeltje met versiering.' Regelmatig vaart de Stichting Ambulance Wens mee die de laatste wens vervult van patiënten die niet meer beter worden. 'Het bed krijgt dan een speciaal plekje op ons schip.' Vervelen doet Ben zich nooit. 'Ik heb het mooiste kantoor van Nederland. En je ontmoet op de boot allerlei type mensen: in de ochtend een groep van de Belastingdienst, daarna een publieksvaart en 's middags kinderen van een basisschool. Als de kids voor het eerst zo'n groot containerschip zien, zijn ze uitzinnig van vreugde.'

Win

EEN LICHTJESTOUR!

Tijdens de donkere wintermaanden kun je op de FutureLand Ferry een 'lichtjestour' maken. De Havenkrant geeft 2x2 tickets weg! Kans maken? Stuur vóór 1 jan een mail naar havenkrant@portofrotterdam.com o.v.v. 'lichtjestour'. Reguliere tickets via: futureland.nl

AGENDA

Lekker op stap in de haven

Havenpodcast 'Met groene kracht vooruit'

Van fossiel naar groen. Dat is de grote uitdaging voor de Rotterdamse haven de komende decennia. Maar hoe pak je deze immense klus aan in zo'n groot, industrieel gebied? Presentator Celwin Frenzen zoekt het uit in de podcast-serie 'Met groene kracht vooruit'. Zo onderzoekt hij 'netcongestie': het fenomeen dat het stroomnet vol raakt op momenten dat er veel groene stroom wordt opgewekt, bijvoorbeeld als het hard waait en de zon schijnt. Welke oplossingen bestaan daarvoor? Dat en meer in 'Met groene kracht vooruit', te beluisteren via je favoriete podcast-app. Of ga naar portofrotterdam.com/portcast

Ambassador Lounge en pak je bingokaart erbij. Win mooie prijzen: van vintage scheepsmemorabilia tot unieke ervaringen. Met een stijlvolle cocktailjurk of smoking scoor je bonuspunten. Reserveer om jezelf te verzekeren van een tafel. ssrotterdam.nl

Valentijnsvaart

Het duurt nog even, maar als jij je geliefde op Valentijnsdag op een wel heel bijzondere wijze wilt verrassen, pak dan nu je agenda. Op 14 februari vaart de FutureLand Ferry uit voor een speciale Valentijnsvaart, afgeladen met verliefde stelletjes. Samen genieten van de havenlichtjes én een culinaire maaltijd. Houd de website in de gaten voor de details en tickets. futureland.nl

Op hoop van zegen

Hét klassieke toneelstuk over het Nederlandse schippersbestaan in een nieuw jasje. In deze eigentijdse versie gaat het over ondernemerschap op zee en de gevolgen daarvan. Voor de visser, maar ook de pakketbezorger. Op 23 dec in Theater Rotterdam. theaterrotterdam.nl

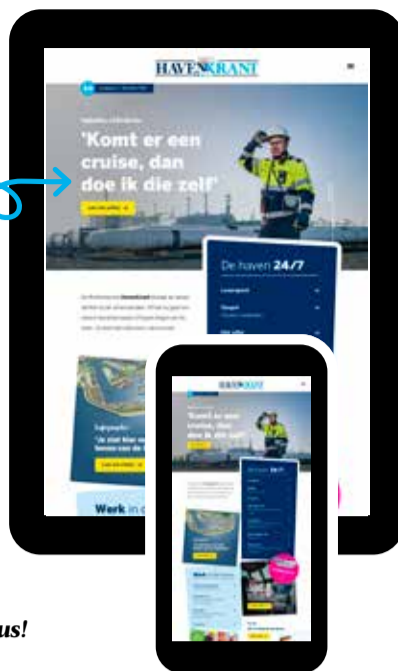

Love Boat Bingo

Een ouderwetse bingoavond aan boord van het ss Rotterdam. Neem op vrijdagavond 30 dec vanaf 20.30 uur plaats in de

Online meer Havenkrant

De Havenkrant alweer uit? En snak je naar meer havennieuws? Geen nood, ga naar de online Havenkrant. Deze is interactief, bevat extra artikelen, video's en beschikt over een uitgebreid archief. Ook kun je je hier inschrijven voor de Havenkrant-nieuwsbrief. Zo weet je zeker dat je nooit een update over de haven mist. Scan de QR-code hiernaast of ga naar: havenkrantonline.nl
Ook op Instagram, Facebook, Twitter en YouTube pak je je portie haven mee via [@havenrotterdam](https://twitter.com/havenrotterdam). In de gaten houden dus!

Scan de QR-code en lees de Havenkrant Online

COLOFON

CONTACT HAVENBEDRIJF ROTTERDAM

Afdeling Corporate Communicatie
Postbus 6622, 3002 AP Rotterdam
010-2521010
havenkrant@portofrotterdam.com

UITGAVE

De Havenkrant is een uitgave van het Havenbedrijf en voldoet aan de norm voor huis-aan-huis-verspreiding. De Havenkrant is geen reclamefolder en bevat dan ook geen advertenties. De Havenkrant heeft een eigen redactionele inhoud, die met zorg is gemaakt. Ondanks de zorgvuldigheid kunnen er onjuistheden in de krant staan. Gezien de productietijd van de Havenkrant kunnen we de actualiteit van de gegevens niet altijd garanderen. Check online voor de laatste stand van zaken. Aan de inhoud van de krant kunnen geen rechten worden ontleend. Het overnemen van artikelen en beelden uit de Havenkrant is alleen toegestaan na schriftelijke goedkeuring van het Havenbedrijf Rotterdam. Meningingen in deze krant zijn niet noodzakelijkerwijs de mening van de directie van het Havenbedrijf Rotterdam. De Havenkrant wordt vier keer per jaar verspreid onder inwoners van de regio Rijnmond in een oplage van 530.000 exemplaren en verschijnt ook online.

PAPIER

Deze Havenkrant is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Bij het drukken wordt het gebruik van chemicaliën en energie zo veel als mogelijk beperkt.

REDACTIE

Havenbedrijf Rotterdam: Erik Stenhuis (hoofdredacteur), Myke van den Heuvel (eindredacteur), Gijs Warmenhoven, Marjan van der Marel, Tie Schellekens (redactie), Sacha Evers (stagiair).
Maters en Hermesen communicatie en journalistiek: Marcel Gansvoort, Rody van der Pols (redactie), Jan Peter Hemminga (art direction)

Mis je iets in de Havenkrant?

Mail ons en wie weet schrijven we erover!
havenkrant@portofrotterdam.com

Winter in het Maritiem Museum

Geniet tijdens de kerstvakantie van winterse sferen in het Maritiem Museum Rotterdam. De schepen in de museumhaven zijn prachtig verlicht en aan boord van museumschip Geertruida zijn 's middags creatieve kinderworkshops. Struin over de kade en luister naar de gratis audiotour van Wilfried de Jong. Trek? Haal een warme wafel bij Loeve en neem een kijkje bij Port Pavilion. Daar maak je kennis met de haven van nu en alles wat er te beleven is. Museumtickets: €17,50 voor volwassenen, €12,50 voor kinderen van 4 t/m 15 jaar en gratis voor kinderen t/m 3 jaar. maritiemmuseum.nl

Vier de kerstvakantie bij FutureLand

Nog op zoek naar een (gratis) uitstapje voor de kerstvakantie? FutureLand barst weer uit zijn voegen van de activiteiten. We zetten ze hiernaast voor je op een rijtje. Daarnaast zijn er natuurlijk altijd de tentoonstellingen waarin je meer leert over de haven. En het Maasvlaktestrand ligt om de hoek, zodat je ook nog even kunt gaan uitwaaien.

Instappresentatie

Gratis lezing over de laatste ontwikkelingen in de haven. Op 17, 24, 27, 30 dec en 7 jan, starttijd doorgaans rond 14 uur.

Kidsquiz

Een uitdagende mix van presentaties, filmpjes en stimulerende vragen, geschikt voor kinderen tussen 6 en 10 jaar. Op 28, 29, 31 dec en 2, 3, 4, en 5 jan, starttijd doorgaans rond 14 uur.

Kinderworkshop

Maak je eigen kerstversiering. Schuif aan op zo 24 dec tussen 11 en 16 uur.

(Culinaire) lichtjestour

Vaar met de FutureLand Ferry langs de havenlichtjes, met of zonder culinaire maaltijd. Zie ook pag. 11 van deze krant. Tickets via de website.

FutureLand Express

Dagelijkse rondrit lang de nieuwe havens, modernste terminals en offshore activiteiten. Tickets via de website.

Kijk voor de actuele agenda, tijdstippen en tickets op: futureland.nl

Fossielen-expeditie

Zoeken naar resten van oeroud leven onder leiding van een ervaren fossielen-speurder. O.a. op 17 en woe 27 dec, 11.15 uur.

Nationaal Vuurwerk

Wat is een betere manier om aan het nieuwe jaar te beginnen dan in goed gezelschap, met fraai vuurwerk en op een prachtige locatie? Het Nationale Vuurwerk wordt dit keer op drie plekken ontstoken: de Erasmusbrug, Hoek van Holland en Nesselande. Geen tickets nodig, bezoek is gratis. Kijk voor meer info op: hetnationalevuurwerk.nl